

Preek Matteus 26:36-46

Gemeente van onze Here Jezus Christus,

“Nederland moppert, waar het eens heeft gebeden” . Deze uitspraak kwam ik onlangs tegen en ik denk inderdaad dat er een kern van waarheid in zit. Eén van de grote problemen van onze welvaart is de ‘bubbelbadcultuur’. Alles moet goed gaan. We kunnen niet meer omgaan met gebrokenheid en het onvolmaakte. Als onze treinen niet op tijd rijden, mopperen we als kleine kinderen. Als het vanwege de gladheid allemaal een beetje langer duurt voordat we thuis zijn, is heel Nederland in rep en roer. Als onze economie voor het eerst sinds jaren niet meer groeit en wij dreigen terug te vallen naar het niveau van het jaar 2002, dan klagen we steen en been. Want jongens, in 2002 was het me toch armoe troef in Nederland. We hebben dankzij de medische wetenschap het leven geweldig weten te verlengen, maar nu het niet mogelijk lijkt de kwaliteit van leven tot het einde vast te houden gaan er stemmen op om dan maar iedere Nederlander de gelegenheid te bieden het heft in eigen handen te nemen en een pilletje te nemen en zelf te bepalen wanneer we het leven verlaten. Ook aan het begin van het leven regeert de mens. We nemen kinderen, wanneer het ons uitkomt. Tsjja, en als het ons dan eindelijk uitkomt, dan moet het ook meteen lukken. Want de leeftijd waar het allemaal wat moeizamer gaat komt dichterbij. En we klagen steen en been, want natuurlijk, ook wij hebben recht op een kind. Een kromme gedachte, alsof je recht hebt op dingen die je als een geschenk ontvangt.

Onlangs, tijdens de aardbeving in Haïti werden we er weer bij bepaald hoe verschillend mensen kunnen reageren. Terwijl de westerse wereld weer een gelegenheid had om te discussiëren over de waaromvraag van het lijden, lieten Haïtiaanse christenen ons zien hoe zij met deze gebrokenheid omgingen. “Natuurlijk bidden we tot God, naar wie zouden we anders gaan? Zonder God zouden we pas echt slecht af zijn in deze misère. Maar Goddank, Hij is er, ook in deze vreselijke chaos”. Wat ik overigens nooit echt heb begrepen is hoe het kan dat westerlingen God graag de schuld geven van de ellende en de moeite in ons leven, maar hebben we Hem ook bedankt voor al die goede dagen? Want als er ergens op de wereld en plek is waar God ons rijk bedeed heeft dan is dat het westen wel. We hebben niet bepaald te klagen met elkaar, gezien onze welvaart, gezondheidszorg en veiligheid.

Vandaag wil ik graag met u stilstaan bij de houding van de Here Jezus als Hij te maken krijgt met het diepste lijden wat iemand maar kan treffen. Jezus heeft zojuist met zijn discipelen het Passcha gevierd. U weet wel, die maaltijd waarmee Gods volk jaarlijks terugdenkt aan de uittocht uit Egypte. En dan vooral wat er gebeurde met die tiende plaag. De verderfengel zal rond gaan door het land en in ieder huis de eerstgeborene doden. Behalve in die huizen waar het bloed van een lammetje op de deurposten was gesmeerd. Wie schulde achter dat bloed was veilig. De bijbel zegt er niets over, maar er zal heus wel verschil in beleving zijn geweest onder het Joodse volk. De een zal heel sterk overtuigd zijn van zijn redding. Natuurlijk, Mozes had het gezegd, achter het bloed ben je veilig. De ander heeft misschien wel sterk getwijfeld. Zal het allemaal wel goed komen met mij? Uiteindelijk was er maar één ding bepalend voor je redding. Schuil je achter het bloed of niet. Ieder die dat deed werd gered. Deze gebeurtenis heeft Jezus op zijn eigen lijden betrokken. Als tijdens de Paasmaaltijd de beker rond gaat betreft Hij dat op zijn eigen aanstaande sterven. Wie schuilt achter Mijn bloed mag zeker zijn van verlossing. De verlossing uit de slavernij van de zonde en de dood. Wie drinkt uit deze beker mag er zeker van zijn, ik breng je naar het Beloofde Land. En ook nu geldt, niet jouw eigen zelfverzekerdheid zal je redden, maar of je schuilt achter het bloed. Wie zijn heil zoekt bij het Nieuwtestamentische Paaslam, Jezus Christus, is veilig. Al voel je jezelf maar een klein mensje, met een klein geloof. Kom maar, schuil maar bij Mij, alleen daar heeft de dood geen vat meer op je. Als we het van onze eigen krachtpatserij moesten hebben kwam er niets van terecht. Dat zien we ook bij de discipelen. Aan het eind van de paasmaaltijd (vs.35) beloven ze geweldige dingen aan de Here Jezus. Zelfs al moet ik met U sterven, Ik laat U niet in de steek. Wij denken vaak dat alleen Petrus zo hoog van de toren blies, maar er staat nadrukkelijk dat alle discipelen zo spraken. Stoere taal, maar het zal niet lang duren, of ze vallen in slaap als Jezus om een beetje steun vraagt en ze rennen weg bij Jezus' gevangenneming.

In ons tekstgedeelte gaat Jezus met zijn discipelen naar Gethsemané aan de voet van de Olijfberg. Jezus kwam hier vaak om te bidden, vandaar dat het voor Judas ook niet moeilijk was om Jezus te vinden. Acht van zijn discipelen liet hij achter, drie discipelen nam Hij mee. Petrus, en Johannes en Jakobus, de zonen van Zebedeüs. Deze drie mannen heeft Hij vaker mee genomen op een belangrijk moment. Zo waren het ook deze drie apostelen die getuige waren van de opwekking van het

dochtertje van Jaïrus. En ook bij de verheerlijking op de berg waren het deze drie vrienden van de Heiland die aanwezig waren. Ook toen werden ze door slaap overmand trouwens. Maar wat hebben deze mannen veel meegemaakt. Zij zijn getuige geweest van Jezus' heerlijkheid. Zij hebben de stem van God gehoord uit de hemel 'dit is mijn Zoon in wie Ik mijn welbehagen heb!'. Deze gebeurtenis heeft zoveel indruk gemaakt op Petrus dat hij het er jaren later in de 2e Petrus brief nog over heeft, als hij zegt geen sprookjes te zijn nagevolgd, maar dat hij ooggetuige is geweest en de stem van God heeft gehoord. Wat een contrast, eerst waren de apostelen getuige van Jezus' goddelijke majesteit, en nu in Gethsemané, waren ze getuigen van zijn kwetsbaarheid, zijn menselijkheid. Jezus was zeer bedroefd en bang. Tot stervens toe. En zo zocht Hij in zijn kwetsbaarheid steun bij Zijn vrienden. Jezus wist dat Hij deze weg alleen moest gaan, dat kon geen mens van Hem overnemen, maar blijf dan in ieder geval bij me waken.

En zo bad Jezus, met zijn gezicht bij de grond, 'Mijn Vader, als het mogelijk is, laat deze beker voorbij gaan, maar niet mijn wil, maar Uw wil geschiede...'

We kunnen hier veel van onze Heiland leren. Zelfs nu Hij op z'n zwakst is, is Hij voor ons een voorbeeld. We zien dat bij Jezus geen onvertogen woord over zijn lippen komt. Hij moppert niet, zoals wij westerlingen helaas vaak gewend zijn, maar zoekt Zijn Vader. Hij worstelt met God. Tussen twee haakjes, er is bij de Here Jezus ook niet direct sprake van berusting. In het eerste gebed zien we wel degelijk een smeking om verlost te worden van zijn loodzware opdracht. Er kan pas werkelijk sprake van berusting zijn nadat er is geworsteld met God. Ik kom die gedachte onder gelovigen ook nog wel eens tegen. Men meent dan te moeten berusten in het leed wat hen is overkomen. Dat wordt ook wel gezegd tegen iemand, die verschrikkelijke dingen moet meemaken: "Berust er maar in, God heeft het zo gewild". Maar bij de Here Jezus zie ik een heel andere houding. Alles in Hem komt in verzet. Hoewel Hij weet dat Zijn lijden Gods plan is om de wereld te verlossen van de zonde, worstelt Hij met God en smeekt om een andere oplossing. Maar in die worsteling is daar wel die overgave. Niet mijn wil, maar Uw wil. Als het echt nodig is, dat Ik die weg ga. Die weg van Godverlatenheid, die weg van gevangenneming, marteling en uiteindelijk die smadelijke dood aan het kruis...als dat echt nodig is, Vader, dan zal ik die weg gaan. Want ik vertrouw U en U alleen.

Wij hoeven natuurlijk niet dezelfde weg te gaan als de Here Jezus. Zijn lijden is van een omvang die wij nooit zullen hoeven proeven. Gelukkig niet. Je zou bijna zeggen, gelukkig werd de Here Jezus hier niet verhoord, want het is toch juist Zijn kruisdood die ons verlossing bracht. Maar we mogen wel leren van de houding van de Here Jezus. Als wij te maken hebben met moeite, verdriet, ziekte, dan mogen we net als Hij vragen: Here, neem het alstublieft weg. Laat het voorbij gaan. Kan het misschien op een andere manier. En als het om verlies gaat, dan mogen we de hemel bestormen met ons verdriet en onze vragen. Worstel maar met God. Dan worstel je met de goeie. Want juist in die worsteling met Hem mag je dan gaan leren te zeggen, 'uw wil geschiede'. Zo heeft de Here Jezus ons zelf dat geleerd in het Onze Vader. Laat uw wil gedaan worden, ook in deze situatie. Zo heeft ook de Here Jezus gebeden en Hij heeft uiteindelijk leren berusten in Gods wil. Zijn tweede gebed is daarom ook van andere toon, dan Zijn eerste gebed. Nu vraagt Hij niet meer om het voorbij gaan van de drinkbeker, maar Hij geeft zich over aan de wil van de Vader. 'Mijn Vader, indien deze beker niet kan voorbijgaan, tenzij dan dat Ik die drinke, uw wil geschiede!' De schrijver van de Hebreeën (5:8) brief haalt later deze gebeurtenis aan: *Tijdens zijn dagen in het vlees heeft Hij gebeden en smekingen onder sterk geroep en tranen geofferd aan Hem, die hem uit de dood kon redden, en Hij is verhoord uit zijn angst, en zo heeft Hij, hoewel Hij de Zoon was, de gehoorzaamheid geleerd uit hetgeen Hij heeft geleden, en toen Hij het einde had bereikt, is Hij voor allen, die Hem gehoorzamen, een oorzaak van eeuwig heil geworden.* Hoort u dat, God heeft Hem verhoord uit zijn angst. Er staat niet dat God zijn gebed verhoorde dat het lijden niet door zou gaan, maar God heeft wel Zijn angst weggenomen, zodat Hij zich kon overgeven aan de wil van de Vader.

Al is de Here Jezus ons hier ten voorbeeld, toch is er ook wel weer een groot verschil. Want Jezus' overgave had ten gevolg dat Hij niet alleen Zijn dood onder ogen moest zien. Maar Hij zou in Zijn lijden de Godverlatenheid proeven. En dat maakte Zijn lijden veel zwaarder. Hij heeft het moeten uitroepen 'mijn God, mijn God, waarom hebt U mij verlaten'. Als mensen mij vragen wat de hel is, dan is dit denk ik de beste omschrijving van de hel. Absolute afwezigheid van God. Absolute leegte, absolute duisternis, de wetenschap dat er niemand is in het hele heelal die met liefde naar je omziet. Die pijn heeft Jezus ondergaan. Maar Goddank, de diepte van die pijn hoeven wij nooit te voelen. Als wij bidden 'uw wil geschiede..' dan mogen we dat

bidden vanuit de geweldige zekerheid dat God nooit loslaat wat Hij is begonnen te doen. Niets kan ons meer scheiden van de liefde van Christus. Verdrukking of benauwdheid, vervolging, honger, naaktheid, gevaar, het zwaard. Wij mogen verzekerd zijn dat dood noch leven, engelen noch machten, heden noch toekomst, noch krachten, noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde van God, welke is in Christus Jezus. Jezus heeft de weg van Godverlatenheid ondergaan, opdat wij nooit meer van God verlaten zullen zijn. En dat maakt onze overgave aan God toch tot een andere dan de overgave van Jezus hier in de hof van Gethsemané.

Toen Jezus zijn gebed beëindigd had gaf Hij zijn vrienden nog even tijd uit te rusten. We weten niet hoe lang ze hebben gerust, maar dan zegt Jezus: 'Staat op, laten wij gaan. Zie, die Mij overlevert, is nabij'.

Angstaanjagend. Jezus kiest ervoor zijn lijden tegemoet te gaan. Hij vlucht niet voor het lijden, maar Hij heeft in het gebed de kracht ontvangen om Zijn lijden onder ogen te zien.

Niet lang daarna werd Hij gevangengenomen. Judas wist Hem haarfijn te vinden. En toen brak die afschuwelijke nacht aan van marteling en vernedering, die uiteindelijk zou uitlopen op de dood aan het kruis. Daar heeft Jezus de drinkbeker leeggedronken. De beker van Gods toorn over de zonde. Een beker die voor ons niet te drinken was, heeft Hij voor ons tot de laatste druppel leeggedronken. Om onze overtredingen doorboord, om onze ongerechtigheden verbrijzeld, de straf die ons de vrede aanbrengt, was op hem (Jes.53). Zijn gehoorzaamheid werd onze vrijspraak. En nu mogen wij als bevrijde mensen keer op keer weer vieren wat Hij voor ons deed. Vlak voordat Jezus naar Gethsemané ging heeft Hij dit Avondmaal ingesteld. Het Avondmaal zoals we dat met een zekere regelmaat vieren is een gedachtenismaal. We gedenken het sterven van de Here Jezus. En dat maakt het Avondmaal tot iets heel serieus. Je wordt bewust van je eigen kleinheid als mens. Maar ook van de grootte van Gods liefde. De aanblik van het kruis van de Here Jezus kent twee kanten. Je kunt er inderdaad naar kijken en zeggen: "Zo slecht ben ik dus, dat dit nodig was". En dat klopt. Zo is het ook. Maar je kunt ook zeggen: "zoveel hield Hij dus van mij, dat Hij dat voor mij heeft gedaan". En dat klopt ook. En die beide aspecten mogen ook in het Avondmaal naar voren komen. Aan de ene

kant die plechtige kant, van het bewust zijn van eigen zonden en de ernst van het sterven van Christus. En aan de andere kant die geweldige blijdschap. Want het is dankzij dit offer van Christus, dat we weer met God in het reine zijn. Er is niets meer wat onze relatie met Hem hoeft te blokkeren. We zijn bevrijd. De aanklacht is doorgescheurd. Wie schuilt achter het bloed van Jezus heeft niets te vrezen. Hij heeft ons aangenomen als geliefde kinderen. En daarom is Avondmaal vieren ook een gezinsgebeuren. Het is thuis komen. Jezus de Gastheer roept ons aan tafel bij Vader. Kinderen aan tafel. De tafel is gedekt. Er is volop brood en volop wijn voor wie maar wil. Jezus' offer is meer dan voldoende. Geloof het maar, het is ook voor jou. Avondmaal, je zou het een voorproefje op de hemel kunnen noemen. En reken maar dat het daar feest zal zijn. Wat zullen we ons verheugen. Juicht want Jezus is Heer.

Laten we daar naar uit zien. Dus niet als rijke westerlingen het heil hier zoeken, en mopperen omdat de volmaaktheid nog niet is aangebroken. Volgende week is het biddag, de dag bij uitstek om te laten zien dat we nergens recht op hebben, maar afhankelijk zijn van de goede zorgen van onze God. Een christelijke houding is samen uitzien naar die grote dag. De dag dat er niets meer is te mopperen, te klagen of te huilen.

Spoedig zullen wij Hem zien en voor altijd op Hem lijken

En Jezus kennen zoals Hij is, Amen.

Nooit meer tranen, nooit meer pijn, want wij zullen met Hem leven

In zijn nabijheid voor altijd. Amen.

Of:

Wat zal de wereld mooi zijn op die dag. Als heel de schepping zal gezuiverd wezen, als d'aarde zal vernieuwd zijn en genezen, van al ons kwaad, van al ons wangedrag.

Wat zal de wereld mooi zijn op die dag. Als God herstellen zal wat wij verknoeiden, als rusten zullen al de zwaarvermoeiden, als tranen zijn verdreven door een lach.

Amen.

Februari 2010
G.P. Hartkamp
Wapenveld